

KONOK TAMÁS VONALMOZGÁSOK

2020. 12. 17. – 2021. 03. 13.

Molnár Ani Galéria

Konok Tamás Vonalmozgások című kiállítása azzal a fájdalmas ténnyel párosul, hogy a művész már nem lehet jelen a tárlat megnyitásán. Konok a geometrikus absztrakció doyenje volt, a hazai és a nemzetközi szakma elismerésének örvendett. Művészete szorosan kapcsolódik az európai modernizmushoz, a közép- és kelet-európai geometrikus absztrakt és konstruktivista tendenciákhoz.

A Molnár Ani Galéria válogatása az európai képzőművészet vonal-esztétikájának hagyományára épülő, Konok által egyénivé tett képi struktúrák bemutatására, a különböző alkotói korszakok összefüggéseinek láttatására vállalkozik – a kiállítótér léptékénél fogva a teljesség igénye nélkül – a hatvanas években született kollázsoktól és monotípiáktól kezdve egészen az ezredforduló után készült alkotásokig. Az emlékkiállítás egyben a Molnár Ani Galéria 60. kiállítása.

Az 1959-től a hetvenes évek első feléig tartó alkotói időszakban Konok absztraháló kollázsokat, papírmunkákat készít. Már ekkor megjelenik a vonalra épülő transzparens struktúrák problémája, melyet 1975-től ténylegesen absztrakt, fokozatosan tisztuló, síkra és vonalra, lényeges képi elemekre épülő képszerkezetekben folytat a német-svájci művészet, a zürichi konkrétok és az École de Paris geometrikus absztrakciójának hagyományára támaszkodva. Konok motívumkészletét folyamatosan variálja, kompozícióit több változatban festi meg. A graphidionnak nevezett képtípus alapja a természetben alig fellelhető, az emberi tevékenységhez kapcsolódó vonal, mely képes az elvont, transzcendens tartalmak kifejezésére. Olyannyira, hogy ezekhez a sémákhoz még a kétezres évek környékén is visszatér (*Graphidion*, 2008). A kísérletező eljárás, a formák viszonyainak tapasztalati úton való feltárása, motívum- és kompozícióvariánsok a későbbi alkotói periódusban is jellemzők.

A gondolati tartalom a folyamatszerűséget sejtető el- és kimozdulásokon, egyensúlyi helyzeteken, de főleg diszpozíciók megjelenítésein keresztül érzékelhetők ebben az időszakban (*Accent jaune*, 1977). A képi elemek nem a szimmetria és ismétlődő ritmus alapján szerveződnek, hanem a „motívumkoncentráció” határozza meg azokat: egy fő motívumot, sokszor még tárgyi asszociációkat keltő, és így a figurativitás és absztrakció határán álló alakzatot emel ki a művész (*Extension*, 1975).

Konok a nyolcvanas évektől kezdődően akril-vászon festményein a kép terének problematikájával foglalkozik: a jelekké absztrahált vonalak, sávok, pöttyözött felületek, piramidális elemek és geometrikus formatöredékek a térben kiterjedő ábrázolás problémájáról szólnak. Képeinek alkotóelemei közé jelrendszerek, főként az írás kerül bele a megnyitott tér és mozgások érzékeltetésével összekapcsolódva. Ezen időszakban sem mond le a motívum- és kompozícióvariánsokról, azokat kis- és nagy léptékben, grafikai és festészeti technikákkal egyaránt megvalósítja (Vert, 2011). A kiállításon a téri vizsgálódásokat, a horizontálisan tagolt piramismotívum variációit kis méretben, kartonmunkákon, az ún. „mikroludiumokon” keresztül mutatjuk be. Az életmű egészét tekintve érvényes Konok Tamás művészetében az, hogy az absztrakció nyelvén belül maradva a létezés, egzisztencia témakörébe utalja alkotásait és kiemelt figyelmet szentel a vonal és tér, jelrendszerek és vizuális toposzok együttes vizsgálatára.

Konok Tamás 1930. január 9-én született és 2020. november 20-án hunyt el Budapesten. A Magyar Képzőművészeti Főiskolán végzett Bernáth Aurél tanítványaként. 1959-ben Párizsba költözött, majd Zürichben is aktív volt, majd Budapesten élt és dolgozott. Első önálló kiállítását 1960-ban, a párizsi Galerie Lambertben rendezték meg. Múzeumi egyéni kiállításra a hollandiai Stedelijkben kapott lehetőséget 1964-ben, majd a svájci Lausanne Múzeumban volt önálló tárlata. 1983-ban szerepelt Zürichben a *Geometrische Abstraktion* kiállításon J. Albers, F. Morellet, F. Picabia társaságában. 1970-től évente Zürichbe utazott és a Galerie Schlégllel működött együtt, több ízben állított ki a bázeli Art-Expón. Magyarországon a nyolcvanas évektől kezdődően számos jelentős helyszínen, többek között a győri Xantus János Múzeumban, a Szépművészeti Múzeumban (képzőművész feleségével, Hetey Katalinnal közösen) volt egyéni kiállítása, retrospektív tárlatot a Ludwig Múzeumban (1995) és az Ernst Múzeumban (2006) rendeztek. Életművének elismeréséről állami kitüntetések sora tanúskodik: a Francia Köztársaság Nemzeti Érdemrendjének lovagja (1997), a Kossuth-díjnak (1998), a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjének (2004), Prima Primissima díjnak (2014) a birtokosa, Nemzet Művésze címmel kitüntetett (2014). Munkái – többek között – a hamburgi Städtische Galerie, a hollandiai Stedelijk Museum, a berni Musée des Beaux-Arts, a winterthuri Kunstmuseum, a párizsi Bibliothèque Nationale, a budapesti Ludwig Múzeum, a Magyar Nemzeti Galéria, a Szépművészeti Múzeum és Iparművészeti Múzeum gyűjteményeiben található meg.

Kurátor: Boros Lili művészettörténész

Arculat: Lázár Eszter

Angol fordítás: Novák Eszter

Külön köszönet: Konok Marianne, Dományi Virág, Novák Orsolya

TAMÁS KONOK

LINE MOVEMENTS

17. 12. 2020. – 13. 03. 2021.

Ani Molnár Gallery

The Line Movements exhibition of Tamás Konok is coupled with the saddening fact that the artist himself is not able to be present at the vernissage. Tamás Konok, the doyen of geometric abstraction was recognised both in the domestic and international art scene. His art strongly relates to European modernism, to the geometric abstraction of Central-Eastern Europe and the constructivist tendencies.

The selection by Ani Molnár Gallery aims to represent Konok's specific line-based structures, grounded in the European tradition of line aesthetics, and to highlight connections between his diverse artistic periods from collages and monotypes of the 1960's to his artworks after the turn of the millennium. The memorial exhibition is the 60th exhibition of Ani Molnár Gallery.

In his period from 1959 to the first part of the seventies, Konok creates abstract collages and paper works. Already from this point on the question of line-based transparent structures appears in his works, which eventually unfolds in 1975 when truly abstract, progressively clearing image-structures begin to appear based on the tradition of German-Swiss art, the concrete art of Zurich, and the geometric abstraction of École de Paris. Konok uses an array of motives and paints his compositions in more variations aiming for the expression of abstract and transcendent content. He uses in the so called "Graphidions" an authentic line-based structure. The line that can barely be found in nature but more so is connected to human activity. He even returns to these schemes and patterns around the 2000's (*Graphidion*, 2008). Such experimental approach, the desire of discovering the relation between forms, as well as the motive and composition variations remain characteristic of his later periods too.

His way of thinking can be sensed through the process-like displacements, equilibrium, and more so through the presentation of dispositions (*Accent jaune*, 1977). The pictorial elements are not structured according to symmetry and repetitive rhythms, but through "motiveconcentration". In fact, often times the artist enhances a main motive – a form that evokes figurative associations, and thus stand on the border of figuration and abstraction (*Extension*, 1975).

From the 1980's the question of imagery space becomes central to Konok's acrylic-canvas paintings. Through the representation of abstract lines, stripes, dotted surfaces, pyramidal elements and geometric form fragments, he explores extending representation in space. Important components of his images are sign systems, mainly writings which serve to render the connection between the open space and movements. Instead of relinquishing his motive and composition variations, Konok continues to achieve them through the media of graphics and painting (*Vert*, 2011). Showcasing Konok's so-called "Microludiums", the exhibition aims to demonstrate the artist's spatial investigations, as well as his small-sized paperboard works representing horizontally articulated pyramid motives. In consideration of Tamás Konok's complete artistic oeuvre, his artworks refer to the theme of existence through abstraction, and devote great attention to the joint study of line and space, but also sign systems and visual topoi.

Tamás Konok was born on 9 January 1930, and passed away on 20 November 2020 in Budapest. He graduated from the Hungarian Academy of Fine Arts, where his master was Aurél Bernáth. He moved to Paris in 1959 and later became actively involved in the art scene of Zurich as well. While maintaining his residence in Paris, he has been also living and working in Budapest since the 1990s. In 1960 Konok's first solo exhibition was organised at the Galerie Lambert in Paris. In 1964 he was given the opportunity to have his first museum solo exhibition in Stedelijk in the Netherlands. Afterwards, he also had a solo show in the Lausanne Museum in Switzerland. In 1983 Konok's works appeared at the exhibition entitled *Geometrische Abstraktion* along with the works of other prominent artists, such as J. Albers, F. Morellet and F. Picabia. He collaborated with the Galerie Schlégl in Switzerland and exhibited his works several times at the Basel Art-Expo. In Hungary Konok had solo exhibitions at numerous important institutions since the eighties, from the Xantus János Museum in Győr to the Museum of Fine Arts (together with his artist wife, Katalin Hetey). He also had retrospective exhibitions at the Ludwig Museum (1995) and the Ernst Museum (2006). Several state awards attest to the recognition of his work: he is the Knight of the National Order of the French Republic (1997) and is a holder of the Kossuth Prize (1998) as well as the Cross of the Order of Merit of the Hungarian Republic (2004) Prima Primissima Prize (2014) and Artist of the Nation Award (2014). Konok's works can be found, among others, in the collection of the Städtische Galerie in Hamburg, the Stedelijk Museum in the Netherlands, the Musée des Beaux-Arts in Bern, the Kunstmuseum in Winterthur, the Bibliothèque Nationale in Paris, the Ludwig Museum in Budapest, the Hungarian National Gallery, the Museum of Fine Arts and the Museum of Applied Arts in Budapest.

Curator: Lili Boros art historian

Exhibition Layout: Eszter Lázár

English Translation: Eszter Novák

Special Thanks to Marianne Konok, Virág Dományi, Orsolya Novák

1. **Context linéaire (Vonalösszefüggések / Linear Connections)**, 1978/34
akril, vászon / acrylic on canvas
2. **Accent jaune (Sárga akcentus / Yellow Accent)**, 1977/68
akril, vászon / acrylic on canvas
3. **S.T. (Cím nélkül / Untitled)**, 1986/95
akril, vászon / acrylic on canvas
4. **Peinture sur fond gris II. (Festmény szürke alapon II. / Painting on Grey Base 2)**, 1977/11
akril, grafit, papír / acrylic, graphite on paper
5. **Graphidion, 2008/26**
akril, vászon / acrylic on canvas
6. **Contexte linéaire (Vonalösszefüggések / Linear Connections)**, 1977/76
akril, vászon / acrylic on canvas
7. **Monotype bleu (Kék monotípiá / Blue Monotype)**, 1970/8
monotípiá, papír / monotype on paper
8. **Kollázs / Collage (Scarafitti noir)**, 1969/3
kollázs, monotípiá, papír / collage, monotype on paper
9. **Vélo (Kerékpár / Bike)**, 1969/2
kollázs, pasztell, papír / collage, pastel on paper
10. **Tér átlókkal / Space with Diagonals**, 1989/81
akril, karton / acrylic on paperboard
11. **Extension (Kiterjedés)**, 1975/43
akril, vászon / acrylic on canvas
12. **Vert (Zöld / Green)**, 2011/17
kollázs, akril, papír / collage, acrylic on paper
13. **Mikroludium**, 2018/48
kollázs, akril, karton / collage, acrylic on paperboard
14. **Relief**, 2012/23
akril, domborítás, papír / acrylic on paper, embossing
15. **S.T. (Cím nélkül / Untitled)**, 1995/35
akril, fa / acrylic on wood
16. **Csonka piramis / Mangled Pyramid**, 2012/8
akril, vászon / acrylic on canvas
17. **Kék sorvezető / Blue ink lines**, 2012/40
akril, vászon / acrylic on canvas
18. **Sorvezető / Ink lines**, 2012/42
akril, vászon / acrylic on canvas

